

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԱՆԳԼԵՐԵՆ

(առարկա)

ԹԵՄԱ՝ ԽԱՂԵՐԻ ԵՎ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ
ԴԱՍԵՐԻՆ

Կազմեց՝ ՄԱՐԱ ՄՈՒՐԱԴԻ ԾԱՏՐՅԱՆ

(անուն, ազգանուն, հայրանուն)

Կապանի թիվ 6 հիմնական դպրոց

(դպրոցի անվանումը)

Ղեկավար՝ Թագուհի Ղոնյան

<< Կապանի N2 ավագ դպրոց >> ՊՈԱԿ

(Վերապատրաստող կազմակերպության անվանումը)

Կապան 2022

Ներածություն

Օտար լեզուների դասավանդման գործընթացում կարևորվում են ուսուցման ժամանակակից, այլընտրանքային մեթոդներն ու գործընթացները, որոնք ոչ միայն ձևավորում և զարգացնում են սովորողների լեզվական, հաղորդակցական կարողությունները, այլև կյանքի կոմպետենցիաները՝ քննական մտածողությունը, ստեղծագործ մտածողությունը, հավասարակիցների հետ համագործակցելու/փոխգործակցելու կարողությունները, սովորել սովորելը, ինչպես նաև ուսումնառության գործընթացում առկա դժվարություններն ինքնուրույն հաղթահարելու կարողությունները: Մեթոդների մոտեցման շրջանակներում լեզվակրթության գլխավոր խնդիրներից մեկը լեզվի և մշակույթի ոլորտում նոր փորձառության շնորհիվ սովորողի անձի զարգացման համար բարենպաստ պայմանների ստեղծումն է: Հաշվի առնելով ժամանակակից մարտահրավերները՝ այսօր խնդիր է դրվում՝ բարձրացնել անհատի փորձն ու հմտությունները օտար լեզուն միջմշակութային հաղորդակցության մեջ կիրառելու նպատակով, որն էլ երաշխավորում է հաջողակ հաղորդակցություն: Հետազոտության նպատակն է համակարգել, համախմբել, օտար լեզուների ուսուցման մեթոդները, բարձրացնել ուսումնառության որակը: Խնդիրներն են՝ ներկայացնել մեթոդական

սկզբունքներ, ուսումնասիրել Կոմենսկու, Գուինի, Բեռլիցի, Պալմերի, Ուեսթի, Ֆրիզեի, Լադոյի, Լոգանովի և այլ մեթոդներ, ներկայացնել լեկսիկոթարգմանության մեթոդը, բնական մեթոդը: Գրականության մեջ հայտնի բազմաթիվ մեթոդներից, կարելի է առանձնացնել օտար լեզուների ուսուցման երկու հիմնական ուղղություն գիտակից և ինտուիտիվ, որի անունը արտացոլում է նրանց կապը լեզվի ձեռքբերման մտավոր գործընթացների հետ:

Օտար լեզուների ուսուցման մեթոդաբանության պատմությունը գիտի օտար լեզուների ուսուցման առավել ռացիոնալ մեթոդ գտնելու բազմաթիվ ու բազմազան փորձեր: Ամենահինը բնական մեթոդն էր, որը ոչնչով չէր տարբերվում այն մեթոդից, որով երեխան սովորեցնում է իր մայրենի լեզուն: Օտար լեզուն տիրապետում էր պատրաստի նմուշների ընդօրինակմանը, ուսումնասիրվածի հետ անալոգիայով նոր նյութի կրկնվող և վերարտադրմանը:

Բնական մեթոդը, որը հետապնդում էր զուտ գործնական նպատակներ՝ ուսուցում, առաջին հերթին՝ հեշտ տեքստ խոսելու և կարդալու ունակություն, երկար ժամանակ բավարարում էր հասարակության կարիքները, որտեղ օտար լեզվի արդյունավետ իմացությունը նրա արտոնությունն էր: Վերին շերտերը: Յուրաքանչյուր մեթոդ ունի որոշակի պայմաններում օբյեկտիվ արժեք: Օտար լեզուների ուսուցման մեթոդաբանության պատմության իմացությունը կօգնի սկսնակ ուսուցչին ավելի ազատ կողմնորոշվել դասավանդման մեթոդների՝ ընտրության հարցում, դրանք ռացիոնալ կերպով համատեղել իրենց աշխատանքում և գիտակցաբար և ստեղծագործաբար կիրառել դրանք իրենց աշխատանքում:

Ուսումնասիրության նպատակը: Մշակել մեթոդական ցուցումներ փոխներգործուն մեթոդական հնարներով իրականացվող օտար լեզվի դասի տարբեր փուլերի համար:

---

¹¹ <Օտար լեզուները Հայաստանում> գիտամեթոդական հանդես <https://bit.ly/3FQ0QrI> ՀՀ հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում օտար լեզուների դասավանդման հայեցակարգ: <https://bit.ly/3xv1r1s>

¹³ ՀՀ հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում օտար լեզուների դասավանդման հայեցակարգ: <https://bit.ly/3xv1r1s>

Ուսումնասիրության նորույթը: Ընտրել ենք փոխգործուն մեթոդական հնարներ, որոնք կարելի է կիրառել օտար լեզվի դասերի բոլոր փուլերում, ինչպես նաև այդ հնարները կիրառելու մեթոդական ցուցումներ:

Ուսումնասիրության օբյեկտը համագործակցային մեթոդներով կազմակերպված օտար լեզվի դասն է, որը մեծապես կխթանի և՛ աշակերտների կապակցված խոսքի զարգացումը, և՛ միջանձնային հարաբերությունների ձևավորումը, և՛ արժեհամակարգի զարգացումը, և՛ ակտիվ մասնակցությունը:

Ուսումնասիրության առարկան անգլերենի դասագործընթացում դասի տարբեր փուլերում կիրառվող համագործակցային մեթոդներն ու մեթոդական հնարներն են:

Հետազոտության մեթոդները: Ուսումնասիրության տարբեր փուլերում կիրառել ենք հետևյալ մեթոդները.

- ✓ գիտամեթոդական գրականության ուսումնասիրում,
- ✓ դիտում,
- ✓ դասալսումներ և արդյունքների վերլուծություն,
- ✓ հարցախույզի անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,
- ✓ դասերի նախագծում և վարում,
- ✓ փոխներգործուն մեթոդական հնարների փորձարկում և արդյունքների վերլուծություն:

Հետազոտության տեսական նշանակությունը: «Օտար լեզվի» առարկայական ծրագրին համապատասխան մշակել ենք սովորողների ստեղծագործական ունակությունների ձևավորմանը նպաստող համագործակցային մեթոդների կիրառման մեթոդական ցուցումներ:

**ԳԼՈՒԽ 1. ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՆՈՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ
ԼԵԶՎԻ ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ**

Ինտերակտիվ ուսուցումը թարգմանության մեջ նշանակում է «փոխազդեցություն»: Այն բաղկացած է ուսանողների և ուսուցիչների միջև երկխոսության շփման համար հարմարավետ պայմանների ստեղծումից: Նորարարական մեթոդների շնորհիվ խմբի բոլոր անդամները ներգրավված են ուսման գործընթացում: Այսպես են նրանք աշխատում միասին: Սա թույլ է տալիս հասնել լիարժեք փոխըմբռնման և փոխազդեցության ուսանողների միջև: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս յուրաքանչյուրին զգալ իրենց հաջողությունը, ցույց տալ իրենց խելացիությունը և անհատական ներդրում ունենալ նյութի ուսումնասիրության մեջ: Նման տեխնիկայի օգտագործումը ուսուցիչին և ուսանողին հավասար մասնակիցներ է դարձնում: Ուսուցիչը չի տալիս իր գիտելիքները, նա միայն ուղղորդում է վերապատրաստվողներին անկախ որոնման մեջ: Ուսումնասիրության ամենատարածված առարկան, որի օգտագործման համար օգտագործվում են նման մեթոդներ, անգլերենն է:

Անգլերեն լեզվի ինտերակտիվ դասընթացը հնարավորություն է տալիս բոլոր մասնակիցներին շփվել միմյանց հետ, պաշտպանել իրենց տեսակետը և կայացնել որոշումներ կայացված: Այն զարգացնում է հաղորդակցման հմտությունները: Խմբերում կան լեզվի ինտերակտիվ ուսուցման բազմաթիվ մեթոդներ: Դրանցից ամենատարածվածը քննարկումներն են, փոքր խմբերի աշխատանքը, դերախաղը, «անավարտ նախադասությունը», հեռավար ուսուցման համակարգերը: Գործնականում, որպես կանոն, անգլերենի դասավանդման ինտերակտիվ մեթոդներն օգտագործվում են բարդությամբ, կամ դրանց առանձին տարրերը փոխառված են:

Անգլերենի ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդներ:

Քննարկումը մեթոդ է, որի ընթացքում քննարկվում են որոշ խնդիրներ, որոնց մասին տեղյակ են ուսանողները: Դասն ամբողջությամբ անցկացվում է օտար լեզվով: Մա ուսանողներին ստիպում է մտածել անգլերեն, ակտիվորեն օգտագործել պասիվ բառապաշար²:

Փոքր խմբային աշխատանքը մեթոդ է, որը ներառում է խմբի բոլոր անդամներին: Այս մոտեցումը թույլ է տալիս նույնիսկ ամենաամաչկոտ ուսանողներին բացվել և ցույց տալ իրենց ունակությունները:

Դերախաղը նախկինում սովորած նյութը ամրապնդելու համար օգտագործվող մեթոդ է: Այն հնարավորություն է տալիս գործնական փորձ ձեռք բերել գործնականում նոր կառուցվածքների և բառերի օգտագործման մեջ: Դասընթացի ընթացքում մասնակիցները կարող են ստեղծագործաբար արտահայտվել՝ հագնելով մեկ այլ անձի դիմակ, որը գտնվում է այլ վայրում և նույնիսկ այլ երկրում:

«Անավարտ նախադասություն»: Այս մեթոդի հիմնական նպատակը ուսուցչի կողմից սկսված նախադասությունը շարունակելու և լրացնելու կարողությունն է: Այս կերպ Դուք ավելի հաջող կարող եք սովորել խոսել և մտածել անգլերեն:

Հեռավար ուսուցման համակարգը իրական ժամանակում վերապատրաստման դասընթաց անցնելու միջոց է ինտերնետի միջոցով: Վերոնշյալ բոլոր տեխնիկաները կարող են օգտագործվել այնտեղ:

---

² Яснопольская, Д.О. Менеджмент Текст. / Д.О. Яснопольская, М.М. Зонис. М., 2005.

Ինտերակտիվ ուսուցումն օգնում է մարդկանց խոսել և մտածել օտար լեզվով: Անգլերեն սովորելու ժամանակ ժամանակակից մեթոդների օգտագործումը զարգացնում է մասնակիցների հաղորդակցման հմտությունները, հեռացնում է ներքին ճնշումը, ցույց է տալիս, թե ինչպես աշխատել թիմում:

1.2. ԱՆԳԵԼԵՐԵՆ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ

Որպես ուսուցման հիմնական գործիքներ կարող ենք առանձնացնել³.

Մտաբերում: Վերջին տարիներին բազմաթիվ մասնագետներ նշում են, որ մտաբերումը ուսուցման առավել արդյունավետ ձևերից է: Մտաբերումը մտապահված գիտելիքի ակտիվացումն է, իմացածը դուրս բերելը: Հետաքրքիր է, որ «կրթություն» բառի լատիներեն «Education» համարժեք բառի արմատը՝ «Educe», թարգմանաբար նշանակում է «դուրս բերել»: Ուսուցման գործընթացում մենք հաճախ ավելի կարևորում ենք գիտելիք տալը: Բայց պարզվում է, որ սովորելու չափանիշը իմացածը դուրս բերելն է, որ հայերեն կարող ենք կոչել մտաբերում:

Մանրամասնում: Ուսուցման արդյունավետ գործիքներից մեկը մանրամասնումն է: Դասավանդողների մոտ սովորաբար առկա է մի երևույթ, որը կոչվում է «գիտելիքի անեծք»: Գիտելիքի անեծքը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ գիտելիք ունեցող ուսուցիչը

³ Езопова, С.А. Менеджмент в дошкольном образовании Текст. / С.А. Езопова. М.: Академия, 2003. - 309 с.

սովորեցնում է դեռևս գիտելիք չունեցող աշակերտին, այլ կերպ ասած՝ ուսուցման գործընթացում առկա է որոշակի ասիմետրիա: Խնդիրն այն է, որ գիտելիք ունեցողը հաճախ չի պատկերացնում, թե ինչ է տեղի ունենում դեռևս չիմացող աշակերտի հետ: Ի՞նչ է հասկանում, ի՞նչ չի հասկանում, ի՞նչն է դժվարությամբ տրվում: Պատահական չէ, որ հաճախ ուսուցիչները զարմանում են, թե ինչու աշակերտները հասարակ բաները չեն հասկանում: Իրականում այդ ամենը հասարակ է թվում իմացողի տեսանկյունից: Իսկ դեռևս չիմացողի տեսանկյունից կարող է այլ կերպ լինել: Հետևաբար՝ շատ կարևոր է աշակերտներին նոր բաներ սովորեցնելիս մանրամասնել և անդրադառնալ՝ ինչո՞ւ է այդպես, ինչի՞ց է բխում այդ հետևությունը, որո՞նք են խնդրի բաղկացուցիչները և նմանատիպ այլ հարցերը:

Օրինակներով ուսուցում: Ուսուցման գործընթացում ուսուցիչները հաճախ են օրինակներ օգտագործում, սակայն դրանց հետ կապված կարևոր է իմանալ երկու բան: Առաջին՝ հաճախ ուսուցիչները բավարարվում են մեկ օրինակ բերելով: Մինչդեռ. Երկրորդ՝ շատ կարևոր է, որ աշակերտներին առաջադրանքներ տալիս տրվեն այնպիսի օրինակներ, որոնցում հարցի պատասխանի մի մասը կա կամ ներառված են խնդրի լուծման որոշ քայլեր: Սա աշակերտներին քայլ առ քայլ սովորելու հնարավորություն է տալիս:

Պատկերի և տեքստի համադրում: Մենք ապրում ենք մի ժամանակում, երբ պատկերներ ստեղծելու հնարավորությունները մեծացել են: Արդյունքում մարդիկ ավելի լավ են յուրացնում այն ամենը, ինչը ուղեկցվում է պատկերներով: Դրանք կարող են լինել նկարներ, լուսանկարներ, գծագրեր, գծապատկերներ, ինֆոգրաֆիկաներ:

Մետաիմացություն: Ուսուցման գործընթացում շատ մեծ դեր ունի այն հանգամանքը, թե որքանով են աշակերտները տեղյակ իրենց իմացածից ու չիմացածից: Այս երևույթը կոչվում է մետաիմացություն: Այս դեպքում աշակերտը կարողանում է իրեն կողքից նայել և հասկանալ իր իմացածն ու չիմացածը

ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ ԻՆՏԵՐՆԵՏԻ ՄԻՋՈՑՈՎ:

Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ներդրումը ուսուցման գործընթացում սկսվել է ոչ վաղ անցյալում:

Այնուամենայնիվ, դրա տարածման արագությունը աներևակայելի արագ է: Օտար լեզուների դասերին ինտերնետային տեխնոլոգիաների օգտագործումը արդյունավետ գործոն է ուսանողների մոտիվացիայի զարգացման համար: Շատ դեպքերում տղաները հաճույքով են աշխատում համակարգչի հետ: Քանի որ դասերն անցկացվում են ոչ ֆորմալ պայմաններում, աշակերտներին տրվում է գործողությունների ազատություն, և նրանցից ոմանք կարող են «փայլել» S2S -ի իրենց գիտելիքներով:

Այսօր ինտերնետային տեխնոլոգիաների օգտագործման հեռանկարները բավականին լայն են: Մա կարող է լինել.

- -նամակագրություն անգլալեզու երկրների բնակիչների հետ էլեկտրոնային փոստի միջոցով.
- -մասնակցություն ինտերնետային միջազգային համաժողովներին, սեմինարներին և նմանատիպ այլ ցանցային նախագծերին.
- - անցում կայքերի և շնորհանդեսների ստեղծում և տեղադրում. Դրանք կարող են համատեղ ստեղծվել ուսուցչի և աշակերտի կողմից: Բացի այդ, հնարավոր է ներկայացումների փոխանակում տարբեր երկրների ուսուցիչների միջև:

Ինչպես ցույց է տալիս մանկավարժական փորձը, ինտերնետային ռեսուրսների ստեղծման աշխատանքները հետաքրքիր են ուսանողներին իրենց նորությով, արդիականությամբ և ստեղծագործությամբ: Փոքր խմբերում աշակերտների ճանաչողական գործունեության կազմակերպումը հնարավորություն է տալիս յուրաքանչյուր երեխայի ցույց տալ իր գործունեությունը:

Առավելագույն էֆեկտին հասնելու համար անհրաժեշտ է օգտագործել նորարարական լայն շրջանակ, ներառյալ, իհարկե, կրթական գործընթացում տարբեր մեղիա կրթական տեխնոլոգիաներ:

Օտար լեզուների դասերին համակարգչային ուսուցման ծրագրերի հետ աշխատելու ձևերը ներառում են. արտասանության վարժություն; երկխոսական և մենախոսական խոսքի ուսուցում; գրելու ուսուցում; քերականական երևույթների մշակում:

Ինտերնետային ռեսուրսներից օգտվելու հնարավորությունները հսկայական են: Համաշխարհային ինտերնետը պայմաններ է ստեղծում ուսանողների և ուսուցիչների համար անհրաժեշտ ցանկացած տեղեկատվություն ստանալու համար, որոնք գտնվում են աշխարհի ցանկացած վայրում՝ տարածաշրջանային աշխարհագրական նյութեր, նորություններ երիտասարդների կյանքից, հոդվածներ թերթերից և ամսագրերից և այլն:

Անգլերենի դասերին, ինտերնետից օգտվելով, կարող եք լուծել մի շարք դիդակտիկ առաջադրանքներ. Գլոբալ ցանցի նյութերի միջոցով հմտություններ ձևավորելու և կարդալու հմտություններ; Բարելավել դպրոցականների գրելու հմտությունները. համալրել ուսանողների բառապաշարը; ձևավորել ուսանողների մոտ անգլերեն սովորելու մոտիվացիա: Բացի այդ, աշխատանքն ուղղված է ինտերնետային տեխնոլոգիաների հնարավորությունների ուսումնասիրմանը՝ դպրոցականների մտահորիզոնը ընդլայնելու, անգլիախոս երկրներում գործարար կապեր և շփումներ հաստատելու իրենց հասակակիցների հետ:

Զանգվածային համակարգչայնացման էական հիմքը կապված է այն բանի հետ, որ ժամանակակից համակարգիչը մտավոր աշխատանքի պայմանների օպտիմալացման արդյունավետ միջոց է, ընդհանրապես, դրա ցանկացած դրսևորման մեջ: Համակարգչի մի առանձնահատկություն կա, որը բացահայտվում է այն որպես ուրիշներին ուսուցանելու սարք օգտագործելիս, և որպես օգնական՝ գիտելիքների ձեռքբերման մեջ, սա է նրա աննկատությունը: Մեքենան կարող է «բարեկամաբար» շփվել օգտվողի հետ և որոշ պահերին «աջակցել» նրան, սակայն այն երբեք չի ցուցադրի դյուրագրգռության նշաններ և ձեզ չի ձանձրացնի: Այս առումով, համակարգիչների օգտագործումը թերևս առավել օգտակար է դասավանդման որոշ ասպեկտների անհատականացման գործում:

Դպրոցում օտար լեզու սովորելու հիմնական նպատակը հաղորդակցական հմտությունների ձևավորումն է, մնացած բոլոր նպատակները (դաստիարակություն, կրթություն, զարգացում) իրականացվում են այս հիմնական նպատակի իրագործման գործընթացում [9, c. 6-7]: Հաղորդակցման մոտեցումը ենթադրում է հաղորդակցման ուսուցում և միջմշակութային փոխազդեցության ունակության ձևավորում, ինչը ինտերնետի գործունեության հիմքն է: Այսօր ինտերնետային ռեսուրսների կիրառման նոր մեթոդները հակադրվում են ավանդական օտար լեզուների ուսուցմանը: Օտար լեզվով

հաղորդակցություն սովորեցնելու համար հարկավոր է ստեղծել իրական, իրական կյանքի իրավիճակներ (այսինքն՝ այն, ինչ կոչվում է հաղորդակցության իսկության սկզբունք), որը կխթանի նյութի ուսումնասիրությունը և կգարգացնի համարժեք վարքագիծ: Նոր տեխնոլոգիաները, մասնավորապես ինտերնետը, փորձում են ուղղել այս սխալը:

Նախագծի մեթոդը ձևավորում է ուսանողների հաղորդակցման հմտությունները, հաղորդակցության մշակույթը, մտքերը հակիրճ և հեշտ ձևակերպելու, հաղորդակցման գործընկերների կարծիքը հանդուրժելու, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն քաղելու, ժամանակակից համակարգչային տեխնոլոգիաների՝ միջոցով մշակելու, լեզու ստեղծելու ունակությունը: միջավայր, որը նպաստում է օտար լեզվով հաղորդակցության բնական կարիքի առաջացմանը [3, c. 99-100]:

Աշխատանքի նախագծային ձևը համապատասխան տեխնոլոգիաներից է, որը թույլ է տալիս ուսանողներին կիրառել առարկայի կուտակված գիտելիքները: Ուսանողները ընդլայնում են իրենց հորիզոնները, լեզվի իմացության սահմանները, փորձ ձեռք բերելով դրա գործնական կիրառությունից, սովորում են լսել օտար լեզու և լսել, հասկանալ միմյանց նախագծերը պաշտպանելիս: Երեխաներն աշխատում են տեղեկատու գրքերով, բառարաններով, համակարգչով՝ դրանով իսկ հնարավորություն ստեղծելով իսկական լեզվի հետ անմիջական շփման, ինչը հնարավոր չէ միայն դասավանդման դասարանում դասագրքի օգնությամբ լեզու սովորել:

Նախագծի վրա աշխատելը ստեղծագործական գործընթաց է: Ուսանողը, ինքնուրույն կամ ուսուցչի ղեկավարությամբ, խնդրի լուծում է փնտրում, սա պահանջում է ոչ միայն լեզվի իմացություն, այլև առարկայական մեծ գիտելիքների տիրապետում, ստեղծագործական, հաղորդակցական և մտավոր հմտությունների տիրապետում: Օտար լեզուների ընթացքում ծրագրի մեթոդը կարող է օգտագործվել գրեթե ցանկացած թեմայով ծրագրային նյութի շրջանակներում: Նախագծերի վրա աշխատելը զարգացնում է երևակայությունը, երևակայությունը, ստեղծագործական մտածողությունը, անկախությունը և անձնական այլ որակներ:

---

⁴ ESL Methods—English Language Teaching <http://hubpages.com/hub/Foreign-language-teaching-methods-approaches> 18.11.2021

Իմ աշխատանքային պրակտիկայում ես կիրառել եմ թվարկված մեթոդների մեծ մասը և արդյունքն իրապես տեսանելի է: Բնական մեթոդով սովորողներին կարողանում եմ սովորեցնել օտար լեզվով խոսել: Այս մեթոդի նախադրյալն այն է, որ խոսել սովորելով, աշակերտները կկարողանան կարդալ և գրել թիրախային լեզվով, նույնիսկ առանց կարդալու և գրելու տեխնիկան սովորեցնելու: Աշակերտների համար դա ամենօրյա լեզու է՝ հետապնդելով զուտ գործնական նպատակներ: Գործնական աշխատանքների միջոցով ավելի շուտ են տիրապետում լեզվին: Այս մեթոդից զատ կիրառում եմ Բերլիցի մեթոդը, ով համարում էր աշխատանքի ամենահարմար ձևը ուսուցչի և աշակերտների միջև երկխոսությունը, և իրապես դասին կիրառելով այս մեթոդը զարգանում է աշակերտների լսողական և խոսակցական հմտությունները, չիտ եմ համարում նաև այն, որ կարդալ, թարգմանելը հնարավորություն չի տալիս զարգացնել լեզվուն, միշտ կրում է արհեստականության հետք: Նոր նյութի բանավոր ներդրումը պահանջում է, որ սովորողները լսեն լավ արտասանություն և իրենց առջև ունենան ճիշտ օրինակ: Բերլիցի մեթոդով դասը ներառում էր հետևյալ փուլերը. Նոր բառապաշարի բացատրություն արտացոլման միջոցով, ուսուցչի և աշակերտների միջև զրույց; նկարների նկարագրություն ուսանողների կողմից, կարդալ դասագրքից մշակված թեման և վերջնական զրույցը: Եվ հաջորդ ամենարդյունավետ և ամենահետաքրքիր միջոցներից մեկը դա ուսուցումն է ինտերնետի միջոցով: Իմ մանկավարժական փորձից ելնելով, ասեմ, որ ինտերնետային ռեսուրսների ստեղծման աշխատանքները հետաքրքիր են սովորողներին իրենց նորույթով, արդիականությամբ և ստեղծագործությամբ: Փոքր խմբերում աշակերտների ճանաչողական գործունեության կազմակերպումը հնարավորություն է տալիս յուրաքանչյուր երեխայի ցույց տալ իր գործունեությունը:

Առավելագույն էֆեկտին հասնելու համար անհրաժեշտ է օգտագործել նորարարական լայն շրջանակ, ներառյալ, իհարկե, կրթական գործընթացում տարբեր մեղիա կրթական տեխնոլոգիաներ: Ինչ հանձնարարություն տալիս եմ, հաջորդ ժամին բոլորը պատրաստ են՝ զինված ինֆորմատիայով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ԽԱՂԻ ՏԵՍԱԿՆԵՆԵՐԸ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Երեխաների ոգևորությունը անասելի մեծ է ուսուցման ընթացքում: Նրանք հետաքրքրվում են այն ամենով, ինչ շրջապատում է իրենց, և այս դրական վերաբերմունքը օտար լեզու ձեռք բերելու նկատմամբ պետք է գովաբանել: Բացի սովորելու նկատմամբ հետաքրքրությունից, երեխաները կարող են հասկանալ և անել շատ ավելին, քան մեծահասակները: Քանի որ նրանք շատ բաներ սովորում են տեսնելու, զգալու և շոշափելու միջոցով, ուստի նրանց համար լավագույն ուսուցման միջոց է խաղը: Ըստ Ջիլ Հեդֆիլդի (1996: 4) խաղը կանոններով զբաղմունք է, նպատակ և զվարճանքի տարր/ մաս/: Նա նաև ասում էր, որ կան երկու տեսակի խաղեր՝ մրցակցային և համագործակցային խաղեր: Մրցակցային խաղերը խաղեր են, որոնցում խաղացողը կամ թիմերը մրցում են առաջինը հասնելու նպատակին: Իսկ համագործակցային խաղերը խաղեր են, որոնցում խաղացողները կամ թիմերը միասին աշխատում են ընդհանուր նպատակին հասնելու համար:

Չենը (2005) նաև իր օրագրում ասել է, որ խաղերի օգտագործման առավելությունները օտար լեզվի ուսուցման մեջ հետևյալն են. խթանել հաղորդակցային

կարողունակությունը, ստեղծել իմաստալից համատեքստ լեզվի օգտագործման համար, բարձրացնել սովորելու մոտիվացիան, նվազեցնել սովորելու անհանգստությունը, խրախուսել լեզվի ստեղծագործ և ինքնաբուխ օգտագործումը և կառուցել համագործակցային ուսումնական միջավայր: Խաղերը նաև ուսուցման մեջ խոսելու հմտությունները զարգացնելու համար լավագույն մեթոդներից են: Դրանք նպատակ ունեն համարվելու որպես լավ հաղորդակցական գործողություններ: Սովորողների համար նախատեսված բոլոր լեզվական խաղերի նպատակը լեզուն օգտագործելն է: Այնուամենայնիվ, խաղի ընթացքում սովորողները նաև օգտագործում են թիրախային լեզուն՝ ցանկալի նպատակին հասնելու համար միմյանց համոզելով կամ բանակցելով: Խաղերի ընթացքում նվազում է սովորողի անհանգստությունը և խոսքն առավել սահուն է դառնում, ձեռք է բերվում հաղորդակցական ունակություններ: Խաղային գործողությունները սովորողների մոտ խոսելու հմտություններ զարգացնելու հիանալի դրդապատճառ են: Խաղերը մրցակցություն են մտցնում

լեզվի կիրառման համատեքստում: Մրցակցային խաղերի ստեղծած մթնոլորտը նաև ստիպում է սովորողներին կենտրոնանալ և ինտենսիվորեն մտածել ուսումնական գործընթացի ողջ ընթացքում:

Քանի որ լեզուների ուսուցումը պետք է հաճելի լինի, ուստի խաղերն օգնում են դա անել: Սովորողը խաղի ընթացքում ենթագիտակցորեն մեծ քանակությամբ լեզվական գիտելիքներ է ձեռք բերում կենտրոնանալով և ակտիվորեն լսելով: Ի դեպ մենք մեր մայրենի լեզվի իմացության մեծ մասը ևս ձեռք ենք բերում խաղի ընթացքում լեզուն կիրառելու միջոցով:

Ըստ Ցեզար Կլյորի (1998) խաղերն ունեն բազմաթիվ բնութագրեր.

1. Խաղը կառավարվում է կանոններով: Պարզ գործողությունը խաղի կանոնների վերածելը կարևոր է:
2. Խաղն ունի նպատակներ: Կանոններից մեկը նպատակին հասնելն է: Այս նպատակները կարող են լինել մի բան, ինչպիսին է առաջինը ավարտելու միավորների ճիշտությունը:
3. Խաղը փակ գործողություն է: Դա նշանակում է, որ խաղերը պետք է ունենան սկիզբ և ավարտ: Խաղացողի և ուսուցչի համար պետք է հեշտ լինի իմանալ, թե ով է պատրաստվում հասնել նպատակին:

Դասարանում խաղեր օգտագործելը շատ առավելություններ ունի: «Խաղերը նախընտրելի են լեզվի դասերի սովորական ձևից, դրանք խթանող և մարտահրավերային են, տալիս են հնարավորություն լեզվի կիրառման տարբեր հմտություններում՝ խոսելու, գրելու, լսելու և կարդալու. . . Նրանք ստեղծում են բովանդակալից ենթատեքստ լեզվի օգտագործման համար: «(Lee Su Kim, 1995: 35) Վերոնջյալ սահմանումից կարելի է ասել, որ խաղերը խրախուսում են, զվարճացնում, սովորեցնում և խթանում լեզվի սահունությանը: Դրանք պետք է օգտագործվեն լեզվի ուսուցման ընթացքում, քանի որ օգնում են սովորողներին տեսնելու օտար լեզվի գեղեցիկ կողմերը, և ոչ միայն օտար լեզվի բուն խնդիրները: Էրսոզն ասում է, որ լեզվի ուսուցումը դժվար գործընթաց է, որը երբեմն կարող է հիասթափեցնող լինել: Նա նաև նշում է, որ լավ ընտրված խաղերն անգնահատելի են, քանի որ դրանք սովորողին թույլ են տալիս ընդմիջում անել և միևնույն

Ժամանակ կիրառել լեզվական հմտություններ: Խաղերը շատ մոտիվացնող են, քանի որ դրանք զվարճալի և հետաքրքիր են: Դրանք նաև «ախտորոշող» գործիք են ծառայում ուսուցչի համար, ով կարող է որոշել դժվարացող ոլորտները և ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ:

Ջիլլ Հեդֆիլդը (1996:4) նշում է, որ խաղերն օգտագործում են տեխնիկաների / հնարների/ բազմազանություն: Դե իսկ այդ բազմազանությունը կարևոր է լեզվի ուսուցման, դասավանդման և նաև խաղերի հաջող ընթացքի գործում: Այդպիսի տեխնիկաներից են օրինակ՝ լրացնել տեղեկությունը բաց թողնված տեղում, տեղեկության հավաքագրումը, համակցումը, դերախաղը և ձևախաղը:

Այսպիսով, խաղերի ընթացքում կիրառվում են բազմաթիվ տեխնիկաներ, իսկ օտար լեզվի ուսուցման մեջ խաղերի կիրառման կարևոր պատճառն այն է, որ դրանք չափազանց հաճելի են և՛ ուսուցչի, և՛ սովորողների համար:

ԽԱՂԵՐԻ ՁևԵՐ և ՏԵՄԱԿՆԵՐ

Կարելի է տարբերակել խաղերի դասարանական, անհատական, գույգերով և խմբային աշխատանք ձևերը: Խաղային ձևերի այս չորս տեսակներից գույգերովն ու խմբային աշխատանքը շատ կարևոր են սովորողի լեզվի օգտագործման բանավոր խոսքի կիրառման համար:

Դասարանական խաղի ընթացքում սովորողները հեշտությամբ հասցնում են ասելմեկ կամ երկու նախադասություն:

Ջույգերով աշխատանք կարելի է հեշտ և արագ կազմակերպել, ինչը հնարավորություն է տալիս ինտենսիվորեն կիրառել լսելու և խոսելու կարողությունը:

Խմբային աշխատանքը հատկանշական է, եթե որոշ խաղեր պահանջում են չորս կամ վեց խաղացող: Ըստ Ռայթի (1997:5) գույգերով աշխատանքը ավելի լավ է, քան խմբային աշխատանքը, քանի որ խմբային աշխատանքի ժամանակ առաջանում են որոշ կարգապահական խնդիրներ:

Ըստ Ռայթի (1997:15-179) կան խաղերի մի քանի տեսակներ.

1. Խաղ նկարներով

Այսպիսի խաղերը ներառում են նկարների համեմատություն և հակադրում: Դրանցում հաշվի են առնվում նկարների տարբերությունները կամ նմանությունները, նկարների միջև հնարավոր փոխհարաբերությունները:

2. Բառախաղեր

Այսպիսի խաղերը նպատակաուղղված են ի սկզբանե բառին, այլ ոչ թե նախադասությանը. ուղղագրություն, իմաստներ, նախադասություն կազմելու համար նախատեսված բառեր, համատեքստերից ստացված բառեր կամ ըստ քերականական օգտագործման դասակարգված բառեր: Այնուամենայնիվ, սովորողներից շատ դեպքերում պահանջվում է դուրս գալ սկզբնական նպատակից և բառերի կիրառմամբ շփվել նաև ամբողջական նախադասություններով՝ երբեմն կարծիքներ արտահայտելով կամ քննարկելով:

3. Ճիշտ է/ Միսալ է խաղեր

Այս խաղի ընթացքում որոշվում է, թե ինչ-որ մեկի արած հայտարարություններից՞ ո՞րն է ճիշտ կամ սխալ:

4. Հիշողության խաղեր

Ըստ էության, այս խաղերը մարտահրավեր են նետում խաղացողի հիշելու կարողությանը: Խաղացողները նկարներ կամ քարտերի վրա պատկերված նշանները դիտելուց հետո պետք է հիշեն ու մտաբերեն բառեր կամ նախադասություններ, որից հետո փոխանակեն մտքեր , կարծիքներ կամ քննարկումներ անեն:

5. Հարց ու պատասխան խաղեր

Այս տեսակը ներկայացնում է մի շարք խաղեր, որոնք նախատեսված են կոնտեքստեր ստեղծելու համար, որոնց հիման վրա սովորողը ցանկանում է հարց տալ ինչ-որ բան պարզելու համար, որը սովորաբար կապված է լինում քերականական կետերի հետ:

6. Քարտային կամ սեղանի խաղեր

Այս խաղերի օրինակներից են սեղանի գունավոր խաղատախտակները

շղթայական օձի կամ սանդուղքի տեսքով: Դրանք ցույց են տալիս ուղիներ, որոնց պետք է հետևեն խաղացողները, և անգլերեն արտահայտություններ, որոնք խաղացողը պետք է արտաբերի բանավոր, երբ հասնի տախտակի վրա նշված որոշակի հաստիքին: Խաղացողի նպատակն է հնարավորինս արագ առաջ շարժվել դեպի «Finish» վանդակը: Սեղանի այսպիսի յուրաքանչյուր խաղ ունի մի թեմա, որը պահանջում է սովորողից կիրառել անգլերեն քերականական համապատասխան կառույցներ կամ բառապաշար՝ զարգացնելով խոսակցական կարողությունները:

7. Վազելով թելադրություն գրել

Յուրաքանչյուր գույքից կամ խմբից մեկական սովորող մնում է նստած և մատիտով պետք է գրի թղթի վրա այն, ինչ նրա թիմի մասնակիցները հերթով մեկը մյուսի հետևից վազելով գնում է գրատախտակի մոտ, կարդում համապատասխան

նախադասությունը և վերադառնում և թելադրում ընկերոջը: Այդ գործողությունը այնքան է շարունակվում մինչև որ չի ավարտվում նշված նախադասությունների կամ բառերի քանակը: Ի դեպ մասնակիցները պետք է միայն շնջան, բայց չխոսեն կամ բղավեն:

8. Երգեր

Երգելու շնորհիվ երեխաները հնարավորություն ունեն նոր բառեր սովորելու հետ մեկտեղ ծանոթանալու կամ կիրառելու ռիթմ, հնչերանգ և մեղեդի: Երգերը

բարելավում են երեխաների լսելու հմտությունները, հարստացնում են

բառապաշարը: Անհրաժեշտ է խրախուսել երեխաներին արտահայտվելու երգելով ու մաժամանակ կիրառելու քերականական որոշ կառույցներ օրվա թեմային համապատասխան:

9. Պանտոմիմա-մնջախաղ (The Mime)

Այս խաղը ևս հիանալի միջոց է բայերի, ժամանակաձևերի և բառապաշարի կրկնության համար: Այն ուսուցչին հնարավորություն է տալիս նվազագույն

ռեսուրսներ կիրառելով ավելի երկար դասն անցկացնել ավելի ինտերակտիվ: Դասից առաջ գրել մի քանի գործողություններ, օրինակ՝ սպասքը լվանալը, այգում աշխատել, գիրք կարդալ և այլն ու դնել դրանք տոպրակի մեջ: Դասի ընթացքում դասարանը բաժանել երկու թիմի: Յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտ մոտենում է պարկին ընտրում է պայուսակից գործողություն և առանց խոսելու երկու ուսանողներն էլ իրենց թիմին նմանակում են այդ գործողությունները: Առաջին թիմը, ով կբղավի ճիշտ պատասխանը, հաղթում է միավոր:

10. Ո՞րն է իմ խնդիրը:

Մա օտար լեզվի ուսուցման ընթացքում փայլուն խաղ է խորհուրդներ տալու համար: Այն պետք է խաղալ «խորհուրդներ տալու» բառապաշարի դասի ավարտից հետո: Դա հիանալի միջոց է սովորողների համար՝ տեսնելու, թե ինչ են հիշել և ինչը վերանայման կարիք ունի: Այս խաղը լավ է աշխատում ցանկացած տարիքային խմբի մոտ, պարզապես այն պետք է հարմարեցնել այն տարիքին, որի հետ աշխատում ենք: Ինչպե՞ս խաղալ. Ամենավերջին դասի հետ կապված

«հիվանդություններ կամ խնդիրներ» գրել մեծ թղթերի վրա և յուրաքանչյուր սովորողի մեջքին կպցնել մեկ գրություն: Աշակերտները պետք է խառնվեն և օտար լեզվով՝ անգլերենով, խորհուրդ խնդրեն այլ աշակերտներից՝ իրենց խնդիրը լուծելու համար: Ապա հարց սովող աշակերտը պետք է կարողանա գուշակել իր խնդիրը՝ հիմնվելով իր ընկերների տված խորհուրդների վրա: Այն շատ աշխույժ և գավարճալի խաղ է:

Ամփոփելով՝ կարելի է նշել, որ յուրաքանչյուր տարիքային խումբ հատուկ ուշադրության կարիք ունի անգլերենի դասավանդման հարցում, հատուկ մեթոդներ, տեխնիկա և, ավելին, խաղեր կամ խաղային գործողություններ կիրառելիս: Դա անհերքելի է: Կրտսեր դպրոցականներն ամենախստապահանջն են, բայց մյուս խմբերին էլ չի կարելի մոռանալ, այլ խաղերի և խաղանման գործողությունների ճիշտ ընտրության դեպքում հնարավոր է դասն ավելի հետաքրքիր անցկացնել բոլոր տարիքային խմբերում էլ, ինչի արդյունքում երեխաներն առավել ներգրավված կլինեն:

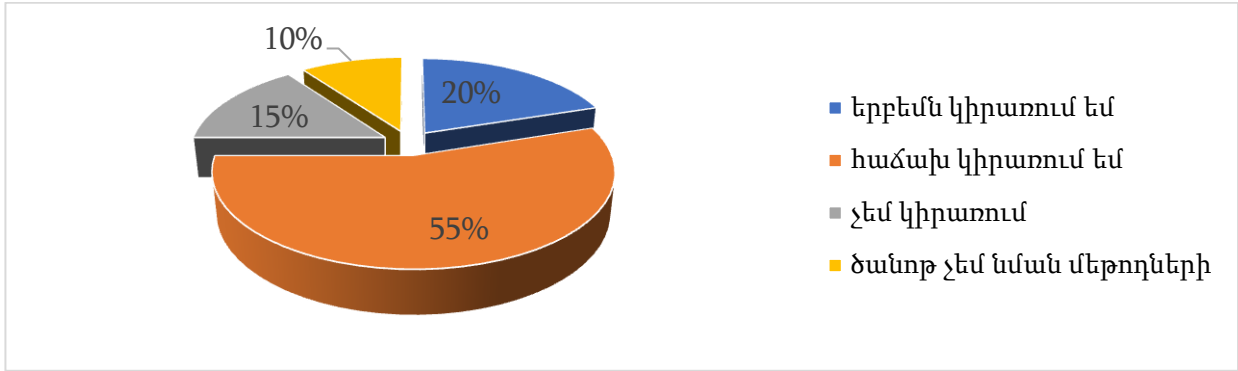
2.2. ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՄԱՍ

2.1. Փոխներգործուն մեթոդների կիրառումը անգլերենի դասի տարբեր փուլերում (հետազոտական արդյունքների վերլուծություն)

«Փոխներգործուն մեթոդների կիրառումը ԽԻԿ համակարգով իրականացվող անգլերենի դասի տարբեր փուլերում» վերնագրով հետազոտական աշխատանքի ուսումնասիրությունների շրջանակում հարցումներ կատարեցինք կիրառելով գրավոր (հարցաթերթային) հարցում: Հարցմանը մասնակցել են 20 ուսուցիչ: Հարցաթերթիկի նպատակն է պարզել փոխներգործուն մեթոդական հնարների կիրառման անհրաժեշտությունն ու արդյունավետությունը անգլերենի դասի տարբեր փուլերում: Նախանշված նպատակին հասնելու համար մեր կողմից առաջադրվեցին հետևյալ խնդիրները. պարզել փոխներգործուն մեթոդների կիրառման հաճախականությունը, որոշել առավել արդյունավետ մեթոդները, բացահայտել փոխներգործուն մեթոդների ազդեցությունը դասի կշռադատման փուլի արդյունքների հիման վրա:

Հարց 1. Կիրառում էք փոխներգործուն (ինտերակտիվ) մեթոդներ անգլերենի դասագործընթացում:

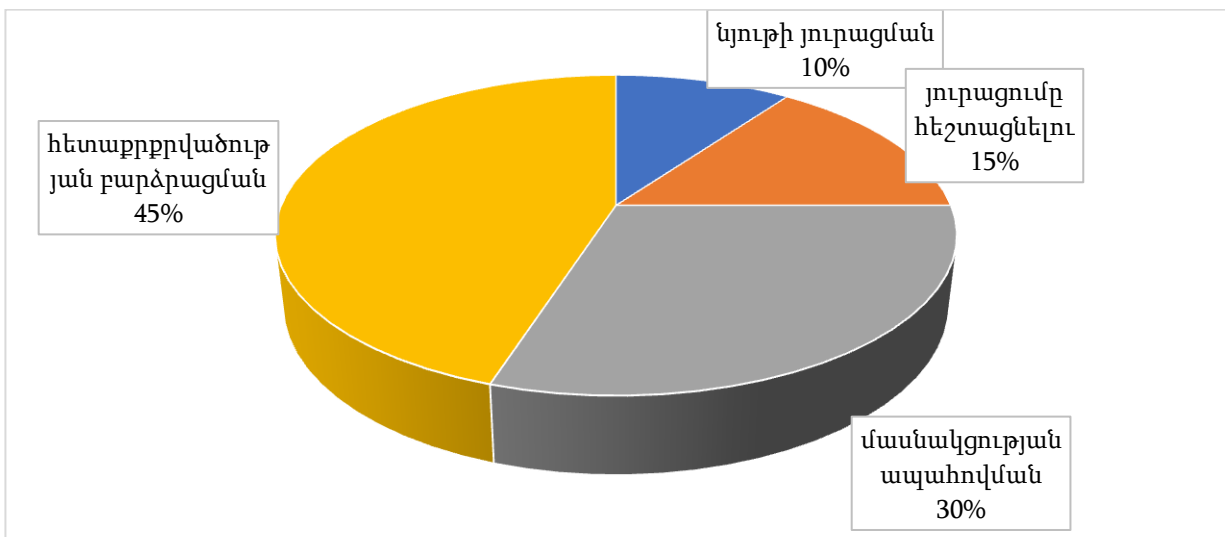
Հարցման արդյունքում պարզեցինք, որ հարցմանը մասնակցած ուսուցիչների կեսից ավելին՝ 55%-ը հաճախ է կիրառում փոխներգործուն մեթոդներ և դրանց կիրառումը դասագործընթացում շատ արդյունավետ է: Ուսուցիչների 20%-ը նշել է, որ երբեմն կիրառում է, երբ դրա կարիքը լինում է: 15%-ը՝ շատ փոքր մասը, նշեց, որ դասերն անցկացնում է ավանդական մեթոդներով և չի կիրառում: Նրանցից շատերը նշեցին, որ իրենք այդ մեթոդներին ծանոթացել են մասնագիտական զարգացման դասընթացների ժամանակ: Ուսուցիչների 10%-ը նշել են անգամ ծանոթ չեն մեթոդներին, չեն կիրառում ճիշտ ընթացքով: Ուստի, մեթոդը իմանալը, այն կիրառելը դասերի ժամանակ դեռ չի նշանակում արդյունք ապահովել: Հետևաբար, կարևոր է, որ ուսուցիչների մասնագիտական դասընթացների ժամանակ էլ, դասերի ժամանակ մեթոդները կիրառելիս էլ ուսուցիչները իմաստավորեն՝ ինչը ինչի համար և ինչպես են կիրառում:

Տրամագիր 1

Հարց 2. Ի՞նչ նպատակով եք կիրառում փոխներգործուն (ինտերակտիվ) մեթոդները անզլերենի դասերի ընթացքում:

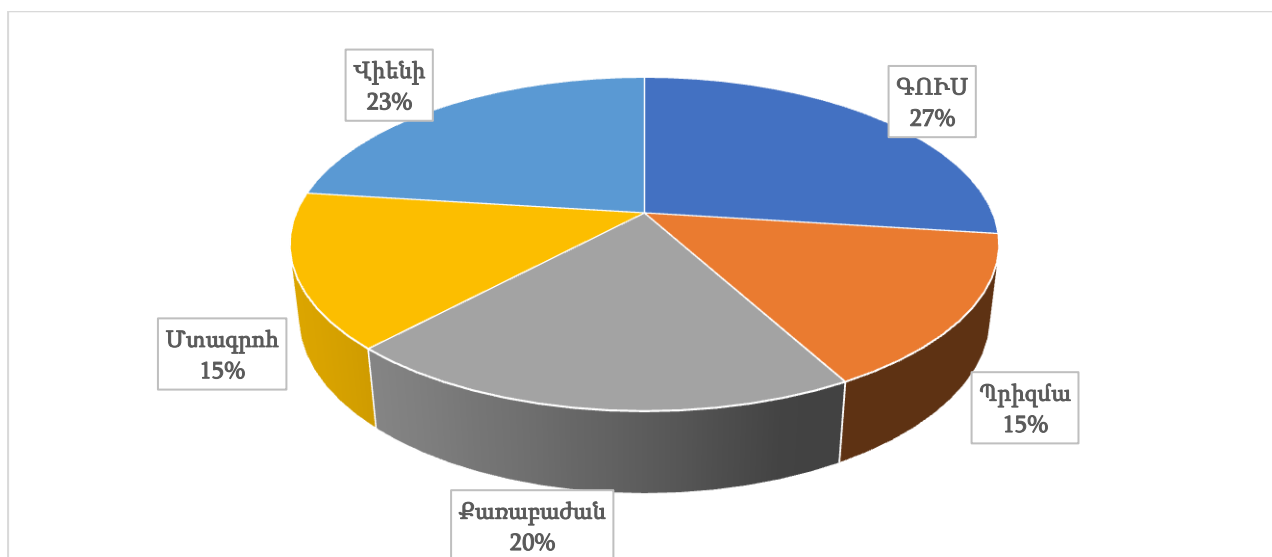
Հարցմանը մասնակից ուսուցիչներից պարզեցինք, որ նրանց հիմնական մասը՝ 45%-ը, փոխներգործուն (ինտերակտիվ) մեթոդները կիրառում են նյութի շուրջ երեխաների հետաքրքրությունը բարձրացնելու, նյութը ըմբռնելի դարձնելու նպատակով, մյուս մասը՝ 30%-ը, նշել են, որ այդ մեթոդները կիրառում են դասապրոցեսին ավելի շատ աշակերտների մասնակցությունն ապահովելու և նրանց ներգրավվելու դասագործընթացին: Նրանց 15%-ի կարծիքով կիրառում են փոխներգործուն մեթոդները նոր նյութի յուրացումը հեշտացնելու նպատակով, իսկ 10% նշել է, որ միայն նյութի յուրացման նպատակով են կիրառում փոխներգործուն մեթոդներ: Այսպիսով՝ փոխներգործուն մեթոդների կիրառումը նպաստում է նյութի նկատմամբ հետաքրքրվածության բարձրացմանը և յուրացմանը:

Տրամագիր2.

Հարց 3. Ո՞ր փոխներգործուն մեթոդներն եք ավելի հաճախ կիրառում:

Հարցախույզի մասնակից ուսուցիչները 3-րդ՝ «Ո՞ր փոխներգործուն մեթոդներն եք ավելի հաճախ կիրառում» հարցին պատասխանել են հետևյալ կերպ: Նրանցից 27%-ը նշել է, որ կիրառում է «ԳՈԻՍ», 23%-ը՝ «Վեննի դիագրամ», 20%-ը՝ «Քառաբաժան», 15%-ը՝ «Մտագրոհ», 15%-ը՝ «Պրիզմա»: Այսպիսով՝ հարցման մասնակից ուսուցիչները դասագործընթացում կիրառվում են գրեթե բոլոր փոխներգործուն մեթոդները: Նրանք նշել են, որ այդ մեթոդների կիրառումը դասագործընթացում խթանում է կրտսեր դպրոցականների ճանաչողական ակտիվությունը, նպաստում երկխոսական, համագործակցային կարողությունների ձևավորմանը:

Տրամագիր3.

Հավելված 1. Իսաղերի տեսակներ

At the zoo
.....

1. lions
2. elephants
3. monkeys
4. zebras
5. cages
6. bears

+

Have You Ever...? Oh, When?

Start: We're so ready!

Running Dictation

**Good morning,
My name
is Mary**

1

**I'm from
Canada,
I'm
Canadian**

2

**I was
a nurse
but now
I'm a
teacher**

3

**My favourite
colour is
purple**

4

13 Facts – True or false?

1. The USA is the biggest country in the world.
2. Killer whales are mammals.
3. Plastic bags are bad for the environment.
4. People from Brazil speak Spanish.
5. Ducks don't have teeth.
6. Afghanistan is a country in Africa.
7. You use a bottle opener to open a bottle of wine.
8. Most passenger jets travel at about 1,500 kph.
9. There is no cheese in cheese cake.
10. Pandas eat bamboo.
11. Leonardo Da Vinci painted the Sistine Chapel.
12. Pigs are omnivores.
13. Another word for lift is escalator.

Language Box
Are you sure?
Would you like to change
your mind?
Guess if you don't know.

Student A

13 Facts – True or false?

1. Central Park is a famous park in London.
2. Las Vegas is known as the Marriage Capital of the World.
3. Singapore is the smallest country in the world.
4. Cats is the name of a famous opera.
5. Koalas are herbivores.
6. You use a kettle to boil water.
7. Sheep oink.
8. A group of fish is called a school.
9. Egypt is the only country with pyramids.
10. There are two languages in Switzerland: German and French.
11. Another word for basement is attic.
12. There is a city called Birmingham in the USA.
13. In some countries, jellyfish are on the menu.

Language Box
Are you sure?
Would you like to change
your mind?
Guess if you don't know.

Student B

Հավելված 2

Խաղ «Ուղարկելով հեռագիր»

Դասարանը ընտրում է ղեկավարին: Ուսուցիչը խնդրում է իրեն պատկերացնել հեռագրողի դերում և ուղարկել «հեռագիր»՝ բառերը ուղղագրել՝ յուրաքանչյուր բառից հետո դադար տալով: Դադարների ժամանակ կանչված ուսանողը (յուրաքանչյուր թիմից իր հերթին) արտասանում է մեկ բառ «հեռագիր»-ից: Եթե աշակերտը սխալվում է, նրա թիմը միավոր է կորցնում:

<<ԹՎԱՅԻՆ ԲԻՆԳՈ>> սովորում ենք թվականները

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսումնասիրելով «խաղերի և մեթոդների կիրառումը օտար լեզվի ժամերին» հետազոտական աշխատանքը՝ կատարեցինք մի շարք եզրահանգումներ.

- Եթե օտար լեզու դասավանդելու գործընթացում կիրառվեն նորարարական տեխնոլոգիաներ ինտերակտիվ մեթոդներով և խաղերով, դա կօգնի հասնել հաջողության և արդյունավետ արդյունքների օտար լեզվի ուսուցման գործում:
- Այնուամենայնիվ, ինտերակտիվ մեթոդաբանությունը կենտրոնանում է դպրոցականների լայն փոխգործակցության վրա ոչ միայն ուսուցչի, այլ նաև միմյանց հետ: Ո՞րն է ուսուցչի տեղը նման դասի ժամանակ: Նա ուղղորդում է ուսանողների գործունեությունը՝ կատարելու համար դասին տրված խնդիրները: Այսպիսով, ուսուցման ինտերակտիվ տեխնոլոգիան ոչ այլ ինչ է, քան ակտիվ մեթոդի ժամանակակից ձև:
- Այսքանից կարելի է վստահ նշել, որ ուսուցչի խնդիրն է դասի ժամանակ ապահովել այնպիսի գործունեություն, որին նպաստում են ժամանակակից ինտերակտիվ տեխնոլոգիաները: Այս դեպքում աշակերտն ինքն է բացում դեպի իմացություն տանող ուղին: Գիտելիքների յուրացումը նրա գործունեության արդյունքն է:
- Օտար լեզվի դասաժամերին ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդների կիրառման վերաբերյալ անցկացված առցանց հարցման արդյունքում պարզ դարձավ, որ դասաժամերին հաճախ կիրառվողն ու արդյունավետը մանկավարժները համարում են դերախաղն ու բանավեճը, ըստ որի նկատելի է, որ աշակերտները և ուսուցիչները նախընտրում են կենդանի հաղորդակցում, որի արդյունքում օտար լեզվին տիրապետելը դառնում է հաճելի և օգտակար: Այդ դեպքում աշակերտը չի վախենում սխալվելուց, իսկ դա արդեն մանկավարժական հաղթանակ է:

Գրականության ցանկ

1. Абдулина, О.А. Демократизация образования и подготовка специалистов: проблемы и поиски Текст. // Высшее образование в России. -1996.-№01.
2. Абульханова-Славская, К. А. Стратегия жизни Текст. / К. А. Абульханова-Славская. — М.: Мысль, 1991.
3. Борисова, Н. В. Педагогические условия развития функции самореализации в учебно-деловой игре Текст.: дис. . канд. пед. наук. Волгоград, 2001.
4. Борытко, Н.М. Теория и методика воспитания Текст. / Н.М. Борытко, И.А. Соловцова, А.М. Байбаков. Волгоград: Изд-во ВГИПК РО, 2006.
5. Дереклеева, Н. И. Классный руководитель. Основные направления деятельности Текст. // Н.И. Дереклеева. М.: Вербум-М, 2001.
6. Яснопольская, Д.О. Менеджмент Текст. / Д.О. Яснопольская, М.М. Зонис. М., 2005.
7. Езопова, С.А. Менеджмент в дошкольном образовании Текст. / С.А. Езопова. М.: Академия, 2003.
8. Заворочай, М.В. Формирование готовности будущих менеджеров к управленческой деятельности Текст.: диссертация . кандидата педагогических наук. — Волгоград, 2003. 140 л.
9. Митрахович, В.А. Потенциал как педагогическая категория Текст. / В.А. Митрахович // Изв. Волгогр. гос. пед. ун-та. Сер.: Педагогические науки. — 2008. — №9 (33).
10. Г.Н. Шибанова; Междунар. акад. наук пед. образования; 2-е изд., стер. -М.: Академия,